

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПОВНОВАЖЕНОГО

07 червня 2022 року

Київ

№ 01/90-р
Справа № 126-26.13/26-22

Про початок розгляду
справи про порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

Голова Антимонопольного комітету України – державний уповноважений Ольга Піщанська, розглянувши подання відділу ринків агропромислового комплексу Департаменту досліджень і розслідувань ринків виробничої сфери, фармацевтики та ритейлу від 08.02.2022 № 126-01/44-п та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИВ:

За результатами розгляду справи № 126-26.13/116-18 за ознаками вчинення Державним підприємством спиртової та лікеро-горілчаної промисловості «Укрспирт» (далі – ДП «Укрспирт») (*конфіденційна інформація*), ідентифікаційний код юридичної особи (*конфіденційна інформація*) порушення законодавства про захист економічної конкуренції на загальнодержавному ринку оптової реалізації спирту етилового ректифікованого, передбаченого частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет) було прийнято рішення № 748-р від 20.12.2018 (далі – Рішення).

Рішенням:

встановлено, що із січня 2017 по червень 2018 року ДП «Укрспирт» займало монопольне (домінуюче) становище на загальнодержавному ринку оптової реалізації спирту етилового ректифікованого відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції»;

визнано дії ДП «Укрспирт», які полягають у безсистемному встановленні протягом 2017 – першого півріччя 2018 року дискримінаційних цін для покупців спирту етилового ректифікованого сорту «Люкс» незалежно від обсягів придбання спирту чи будь-яких інших об'єктивних критеріїв, порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення дій, що можуть призвести до обмеження конкуренції та ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання (покупців), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку;

за порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини рішення, на ДП «Укрспирт» накладено штраф у розмірі 33 000 000 (тридцять три мільйони) гривень;

зобов'язано ДП «Укрспирт» у **двомісячний строк з дати отримання рішення** усунути причини виникнення і припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції (у тому числі розробити та застосовувати прозорий та обґрунтований механізм ціноутворення під час оптової реалізації спирту етилового ректифікованого);

зобов'язано ДП «Укрспирт» **щомісячно протягом року з дати отримання рішення** звітувати про застосування розробленого механізму ціноутворення під час оптової реалізації спирту етилового ректифікованого 10 (десяти) найбільшим за обсягами покупцям спирту етилового ректифікованого сорту «Люкс» (у тому числі надавати щодо кожного контрагента фактичні ціни на спирт у звітному періоді, планові та фактичні обсяги закупівлі спирту у звітному періоді, інші дані, які підтверджують застосування диференційованих цін тощо).

Про виконання Рішення ДП «Укрспирт» повинно повідомити Комітет із наданням підтвердних документів.

Частиною другою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлено, що рішення та розпорядження органів Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання.

ДП «Укрспирт» не погодилося із Рішенням та звернулось із позовом про визнання недійсним рішення Антимонопольного комітету України від 20.12.2018 № 748-р «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу» до Господарського суду м. Києва, який 29.08.2019 відмовив у задоволенні позовних вимог ДП «Укрспирт» у справі № 910/2921/19. У вказаному рішенні Господарського суду м. Києва зазначено, що викладені в Рішенні висновки відповідають фактичним обставинам справи Комітету № 126-26.13/116-18, нормам матеріального права, є законними та обґрунтованими.

10.12.2019 Північний апеляційний господарський суд відмовив у задоволенні апеляційної скарги ДП «Укрспирт», залишивши без змін рішення Господарського суду м. Києва від 29.08.2019 у справі № 910/2921/19.

08.01.2020 ДП «Укрспирт» звернулося до Верховного суду Касаційного господарського суду з касаційною скаргою на постанову Північного апеляційного господарського суду від 10.12.2019 та на рішення Господарського суду м. Києва від 29.08.2019 у справі № 910/2921/19.

Постановою Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 05.03.2020 рішення Господарського суду міста Києва від 29.08.2019 та постанову Північного апеляційного господарського суду від 10.12.2019 у справі № 910/2921/19 залишено без змін, а касаційну скаргу ДП «Укрспирт» – без задоволення.

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 05.03.2020 набрала законної сили з моменту її прийняття – 05.03.2020, є остаточною та оскарженню не підлягає.

Отже, ДП «Укрспирт» використало своє право на оскарження Рішення до господарського суду та з урахуванням постанови Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 05.03.2020 у справі № 910/2921/19 ДП «Укрспирт» зобов'язано виконати Рішення в повному обсязі, про що повідомити Комітет.

Щодо виконання / невиконання ДП «Укрспирт» пункту 3 резолютивної частини Рішення.

Пунктом 3 резолютивної частини Рішення на ДП «Укрспирт» накладено штраф у розмірі 33 000 000 (тридцять три мільйони) гривень.

Згідно із частинами другою, третьою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення та розпорядження органів Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання.

Особа, на яку накладено штраф за рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у двомісячний строк із дня одержання рішення про накладення штрафу.

У зв'язку з наведеним Комітет звернувся з позовною заявою про стягнення 66 000 000,00 грн до Господарського суду Київської області, яким ухвалою від 22 жовтня 2020 року відкрито провадження у справі № 911/2862/20;

21 жовтня 2021 року Господарським судом Київської області прийнято Рішення у справі № 911/2862/20, яким позовні вимоги задоволено повністю. Вказане рішення в судовій справі № 911/2862/20 набрало законної сили 30.11.2021.

У Комітеті відсутня інформація (повідомлення, платіжне доручення тощо), що свідчила б про добровільну сплату штрафу ДП «Укрспирт».

Щодо виконання / невиконання ДП «Укрспирт» пунктів 4 та 5 резолютивної частини Рішення.

Пунктом 4 резолютивної частини Рішення зобов'язано ДП «Укрспирт» у **двомісячний строк з дати отримання рішення** усунути причини виникнення й припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції (у тому числі розробити та застосовувати прозорий та обґрунтований механізм ціноутворення під час оптової реалізації спирту етилового ректифікованого).

У період 2019 – 2020 років жодних документів щодо виконання пункту 4 резолютивної частини Рішення до Комітету не надходило. Лише наприкінці 2021 року, у ході розгляду Господарським судом Київської області справи № 911/2862/20 ДП «Укрспирт» направило до Комітету лист-повідомлення про виконання пунктів 1, 2, 3 зобов'язальної частини Рішення від 20.09.2021 № 1-1.9.1/1323 (вх. Комітету № 8-01/13123 від 20.09.2021) (далі – Лист).

Разом із тим ДП «Укрспирт» у Листі не надало інформації та копій документів, що підтверджували б сплату штрафу на виконання пункту 3 резолютивної частини Рішення.

ДП «Укрспирт» у Листі повідомляє про розроблення й застосування підприємством прозорого та обґрунтованого механізму ціноутворення під час оптової реалізації спирту ректифікованого. Такий механізм ціноутворення з позиції ДП «Укрспирт» затверджено наказом від 05.12.2018 № 737.

Інші накази, про які зазначає ДП «Укрспирт» та надає їх копії в додатках до Листа, є такими, що приймалась у зв'язку зі значним підвищенням закупівельних цін на сировину без зміни при цьому самого механізму ціноутворення.

З урахуванням наведеного слід зазначити, що наказ ДП «Укрспирт» від 05.12.2018 № 737 Комітет оцінював на засіданні 20 грудня 2018 року під час прийняття Рішення вищим колегіальним органом. Іншої інформації та/або копій документів, що свідчили б про розроблення та фактичне застосування ДП «Укрспирт» прозорого й обґрунтованого механізму ціноутворення під час оптової реалізації спирту етилового ректифікованого, до Комітету не надходило.

Також ДП «Укрспирт» не було додано до Листа інформації на виконання пункту 5 резолютивної частини Рішення, що полягає в щомісячному протягом року з дати отримання рішення звітуванні про застосування розробленого механізму ціноутворення під час оптової реалізації спирту етилового ректифікованого **10 (десяти) найбільшим за обсягами покупцям спирту** етилового ректифікованого сорту «Люкс» (у тому числі не надано щодо кожного контрагента фактичних цін на спирт у звітному періоді, планових та фактичних обсягів закупівлі спирту у звітному періоді, інших даних, які підтверджують застосування диференційованих цін тощо).

Відповідно до тексту пункту 5 резолютивної частини Рішення ДП «Укрспирт» зобов'язано звітувати щомісячно протягом року з дати отримання рішення.

ДП «Укрспирт» на виконання пункту 5 резолютивної частини Рішення направило до Комітету листи:

- від 08.02.2019 № 1.1.1-1.9.3/220-1 (вх. № 8-01/1977 від 14.02.2019);
- від 07.03.2019 № 1.1.1-1.9.3/427 (вх. № 8-01/3225 від 15.03.2019);
- від 03.04.2019 № 1.1.1-1.9.3/613 (вх. № 8-01/4128 від 04.04.2019).

Інших листів на виконання пункту 5 резолютивної частини Рішення до Комітету не надходило.

Враховуючи зазначене, з урахуванням зупинення розгляду справи № 911/2862/20 Господарським судом Київської області, Комітетом проаналізовано Лист щодо виконання ДП «Укрспирт» зобов'язань Рішення та встановлено відсутність інформації, яка підтверджувала б повне виконання ДП «Укрспирт» Рішення.

Згідно з пунктом 4 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» невиконання рішення органів Антимонопольного комітету України або виконання не в повному обсязі є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

За таких умов, враховуючи, що строк виконання ДП «Укрспирт» Рішення минув, а в Комітеті відсутня інформація, яка б свідчила про виконання ДП «Укрспирт» накладених Рішенням зобов'язань та сплату штрафу за Рішенням у повному обсязі, дії ДП «Укрспирт» мають ознаки порушення, передбаченого пунктом 4 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді виконання рішення Антимонопольного комітету України № 748-р від 20.12.2018 не в повному обсязі.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 і 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 20² Правил розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Голова Антимонопольного комітету України – державний уповноважений

ПОСТАНОВИВ:

1. Розпочати розгляд справи за ознаками вчинення Державним підприємством спиртової та лікєро-горілочної промисловості «Укрспирт» (*конфіденційна інформація*), ідентифікаційний код юридичної особи (*конфіденційна інформація*) порушення, передбаченого пунктом 4 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді виконання рішення Антимонопольного комітету України № 748-р від 20.12.2018 «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу» не в повному обсязі.

2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі відділу ринків агропромислового комплексу Департаменту досліджень і розслідувань ринків виробничої сфери, фармацевтики та рітейлу.

Голова Комітету –
державний уповноважений

Ольга ПІЩАНСЬКА